

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ

॥ ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ಸಪ್ತಸಾಲವೃಕ್ಷಾಣಾಂ ಭೇದನಂ ಶ್ರೀರಾಮಸ್ಯಾಜ್ಞಯಾ ಸುಗ್ರೀವೇಣ
ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಯಾಮಾಗತ್ಯ ವಾಲಿನೋ ಯುದ್ಧಾಯಾಹ್ವಾನಂ ಯುದ್ಧೇ ತತಃ
ಪರಾಜಿತಸ್ಯ ತಸ್ಯ ಮತಂಗವನೇ ಪಲಾಯನಂ ತತ್ರ ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ತಸ್ಯ
ಸಮಾಶ್ವಾಸನಂ ತದಭಿಜ್ಞಾನಾರ್ಥಂ ಗಲೇ ಗಜಪುಷ್ಪೀಲತಾಂ ನಿಕ್ಷಿಪ್ಯ ತಸ್ಯ ಪುನಃ
ಪ್ರೇಷಣಂ ಚ

ಏತಚ್ಚ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಸುಭಾಷಿತಂ |
ಪ್ರತ್ಯಯಾರ್ಥಂ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೋ ಜಗ್ರಾಹ ಕಾರ್ಮುಕಂ || 4.12.1 ||

ಸ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಧನುರ್ಘೋರಂ ಶರಮೇಕಂ ಚ ಮಾನದಃ |
ಸಾಲಮುದ್ದಿಶ್ಯ ಚಿಕ್ಷೇಪ ಪೂರಯನ್ ಸ ರವೈರ್ದಿಶಃ || 4.12.2 ||

ಸ ವಿಸೃಷ್ಟೋ ಬಲವತಾ ಬಾಣಃ ಸ್ವರ್ಣಪರಿಷ್ಕೃತಃ |
ಭಿತ್ತ್ವಾ ಸಾಲಾನ್ ಗಿರಿಪ್ರಸ್ಥಂ ಸಪ್ತಭೂಮಿಂ ವಿವೇಶ ಹ || 4.12.3 ||

ಸಾಯಕಸ್ತು ಮುಹೂರ್ತೇನ ಸಾಲಾನ್ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಮಹಾಜವಃ |
ನಿಷ್ಪತ್ಯ ಚ ಪುನಸ್ತೂರ್ಣಂ ತಮೇವ ಪ್ರವಿವೇಶ ಹ || 4.12.4 ||

ತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಪ್ತ ನಿರ್ಭಿನ್ನಾನ್ ಸಾಲಾನ್ ವಾನರಪುಂಗವಃ |
ರಾಮಸ್ಯ ಶರವೇಗೇನ ವಿಸ್ಮಯಂ ಪರಮಂ ಗತಃ || 4.12.5 ||

ಸ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ನೃಪತದ್ ಭೂಮೌ ಪ್ರಲಂಬೀಕೃತಭೂಷಣಃ |
ಸುಗ್ರೀವಃ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ರಾಘವಾಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ || 4.12.6 ||

ಇದಂ ಚೋವಾಚ ಧರ್ಮಜ್ಞಂ ಕರ್ಮಣಾ ತೇನ ಹರ್ಷಿತಃ |
ರಾಮಂ ಸರ್ವಾಸ್ತವಿದುಷಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಶೂರಮವಸ್ಥಿತಂ || 4.12.7 ||

ಸೇಂದ್ರಾನಪಿ ಸುರಾನ್ ಸರ್ವಾಂಸ್ತ್ವಂ ಬಾಣೈಃ ಪುರುಷರ್ಷಭ |
ಸಮರ್ಥಃ ಸಮರೇ ಹಂತುಂ ಕಿಂ ಪುನರ್ವಾಲಿನಂ ಪ್ರಭೋ || 4.12.8 ||

ಯೇನ ಸಪ್ತ ಮಹಾಸಾಲಾ ಗಿರಿಭೂಮಿಶ್ಚ ದಾರಿತಾಃ |
ಬಾಣೇನೈಕೇನ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಸ್ಥಾತಾ ತೇ ಕೋ ರಣಾಗ್ರತಃ || 4.12.9 ||

ಅದ್ಯ ಮೇ ವಿಗತಃ ಶೋಕಃ ಪ್ರೀತಿರದ್ಯ ಪರಾ ಮಮ |
ಸುಹೃದಂ ತ್ವಾಂ ಸಮಾಸಾದ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರವರುಣೋಪಮಂ || 4.12.10 ||

ತಮದೈವ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥಂ ಮೇ ವೈರಿಣಂ ಭ್ರಾತೃರೂಪಿಣಂ |
ವಾಲಿನಂ ಜಹಿ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಮಯಾ ಬದ್ಧೋಽಯಮಂಜಲಿಃ || 4.12.11 ||

ತತೋ ರಾಮಃ ಪರಿಷ್ವಜ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಂ ಪ್ರಿಯದರ್ಶನಂ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾನುಗತಂ ವಚಃ || 4.12.12 ||

ಅಸ್ಮಾದ್ಗಚ್ಛಾಮ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಗಚ್ಛ ತ್ವಮಗ್ರತಃ |
ಗತ್ವಾ ಚಾಹ್ವಯ ಸುಗ್ರೀವ ವಾಲಿನಂ ಭ್ರಾತೃಗಂಧಿನಂ || 4.12.13 ||

ಸರ್ವೇ ತೇ ತ್ವರಿತಂ ಗತ್ವಾ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ವಾಲಿನಃ ಪುರೀಂ |
ವೃಕ್ಷೈರಾತ್ಮಾನಮಾವೃತ್ಯ ಹ್ಯತಿಷ್ಠನ್ ಗಹನೇ ವನೇ || 4.12.14 ||

ಸುಗ್ರೀವೋಽಪ್ಯನದದ್ ಘೋರಂ ವಾಲಿನೋ ಹ್ವಾನಕಾರಣಾತ್ |
ಗಾಢಂ ಪರಿಹಿತೋ ವೇಗಾನ್ನಾದೈರ್ಭಿಂದನ್ನಿವಾಂಬರಂ || 4.12.15 ||

ತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ನಿನದಂ ಭ್ರಾತುಃ ಕ್ರುದ್ಧೋ ವಾಲೀ ಮಹಾಬಲಃ |
ನಿಷ್ಪಪಾತ ಸುಸಂರಬ್ಧೋ ಭಾಸ್ಕರೋಽಸ್ತತಟಾದಿವ || 4.12.16 ||

ತತಃ ಸುತುಮುಲಂ ಯುದ್ಧಂ ವಾಲಿಸುಗ್ರೀವಯೋರಭೂತ್ |
ಗಗನೇ ಗ್ರಹಯೋರ್ಘೋರಂ ಬುಧಾಂಗಾರಕಯೋರಿವ || 4.12.17 ||

ತಲೈರಶನಿಕಲ್ಪೈಶ್ಚ ವಜ್ರಕಲ್ಪೈಶ್ಚ ಮುಷ್ಟಿಭಿಃ |
ಜಘ್ನತುಃ ಸಮರೇಽನ್ಯೋನ್ಯಂ ಭ್ರಾತರೌ ಕ್ರೋಧಮೂರ್ಛಿತೌ || 4.12.18 ||

ತತೋ ರಾಮೋ ಧನುಷ್ಪಾಣಿಸ್ತಾವುಭೌ ಸಮುದೈಕ್ಷತ |
ಅನ್ಯೋನ್ಯಸದೃಶೌ ವೀರಾವುಭೌ ದೇವಾವಿವಾಶ್ವಿನೌ || 4.12.19 ||

ಯನ್ನಾವಗಚ್ಛತ್ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಲಿನಂ ವಾಪಿ ರಾಘವಃ |
ತತೋ ನ ಕೃತವಾನ್ ಬುದ್ಧಿಂ ಮೋಕ್ಷುಮಂತಕರಂ ಶರಂ || 4.12.20 ||

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಭಗ್ನಃ ಸುಗ್ರೀವಸ್ತೇನ ವಾಲಿನಾ |
ಅಪಶ್ಯನ್ ರಾಘವಂ ನಾಥಮೃಷ್ಯಮೂಕಂ ಪ್ರದುದ್ರುವೇ || 4.12.21 ||

ಕ್ಲಾಂತೋ ರುಧಿರಸಿಕ್ತಾಂಗಃ ಪ್ರಹಾರೈರ್ಜರ್ಜರೀಕೃತಃ |
ವಾಲಿನಾಭಿದ್ರುತಃ ಕ್ರೋಧಾತ್ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾವನಂ || 4.12.22 ||

ತಂ ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ವನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ವಾಲೀ ಶಾಪಭಯಾತ್ ತತಃ |
ಮುಕ್ತೋ ಹ್ಯಸಿ ತ್ವಮಿತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ನಿವೃತ್ತೋ ಮಹಾಬಲಃ || 4.12.23 ||

ರಾಘವೋಽಪಿ ಸಹ ಭ್ರಾತ್ರಾ ಸಹ ಚೈವ ಹನೂಮತಾ |
ತದೇವ ವನಮಾಗಚ್ಛತ್ ಸುಗ್ರೀವೋ ಯತ್ರ ವಾನರಃ || 4.12.24 ||

ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಗತಂ ರಾಮಂ ಸುಗ್ರೀವಃ ಸಹಲಕ್ಷ್ಮಣಂ |
ಹ್ರೀಮಾನ್ ದೀನಮುವಾಚೇದಂ ವಸುಧಾಮವಲೋಕಯನ್ || 4.12.25 ||

ಆಹ್ವಯಸ್ವೇತಿ ಮಾಮುಕ್ತ್ವಾ ದರ್ಶಯಿತ್ವಾ ಚ ವಿಕ್ರಮಂ |
ವೈರಿಣಾ ಘಾತಯಿತ್ವಾ ಚ ಕಿಮಿದಾನೀಂ ತ್ವಯಾ ಕೃತಂ || 4.12.26 ||

ತಾಮೇವ ವೇಲಾಂ ವಕ್ತವ್ಯಂ ತ್ವಯಾ ರಾಘವ ತತ್ತ್ವತಃ |
ವಾಲಿನಂ ನ ನಿಹನ್ಮೀತಿ ತತೋ ನಾಹಮಿತೋ ವ್ರಜೇ || 4.12.27 ||

ತಸ್ಯ ಚೈವಂ ಬ್ರುವಾಣಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕರುಣಂ ದೀನಯಾ ವಾಚಾ ರಾಘವಃ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ || 4.12.28 ||

ಸುಗ್ರೀವ ಶ್ರೂಯತಾಂ ತಾತ ಕ್ರೋಧಶ್ಚ ವ್ಯಪನೀಯತಾಂ |
ಕಾರಣಂ ಯೇನ ಬಾಣೋಽಯಂ ಸ ಮಯಾ ನ ವಿಸರ್ಜಿತಃ || 4.12.29 ||

ಅಲಂಕಾರೇಣ ವೇಷೇಣ ಪ್ರಮಾಣೇನ ಗತೇನ ಚ |
ತ್ವಂ ಚ ಸುಗ್ರೀವ ವಾಲೀ ಚ ಸದೃಶೌ ಸ್ಥಃ ಪರಸ್ಪರಂ || 4.12.30 ||

ಸ್ವರೇಣ ವರ್ಚಸಾ ಚೈವ ಪ್ರೇಕ್ಷಿತೇನ ಚ ವಾನರ |
ವಿಕ್ರಮೇಣ ಚ ವಾಕ್ಯೈಶ್ಚ ವ್ಯಕ್ತಿಂ ವಾಂ ನೋಪಲಕ್ಷಯೇ || 4.12.31 ||

ತತೋಽಹಂ ರೂಪಸಾದೃಶ್ಯಾನ್ಮೋಹಿತೋ ವಾನರೋತ್ತಮ |
ನೋತ್ಸೃಜಾಮಿ ಮಹಾವೇಗಂ ಶರಂ ಶತ್ರುನಿಬರ್ಹಣಂ || 4.12.32 ||

ಜೀವಿತಾಂತಕರಂ ಘೋರಂ ಸಾದೃಶ್ಯಾತ್ ತು ವಿಶಂಕಿತಃ |
ಮೂಲಘಾತೋ ನ ನೌ ಸ್ಯಾದ್ಧಿ ದ್ವಯೋರಿತಿ ಕೃತೋ ಮಯಾ || 4.12.33 ||

ತ್ವಯಿ ವೀರ ವಿಪನ್ನೇ ಹಿ ಅಜ್ಞಾನಾಲ್ಲಾಘವಾನ್ಮಯಾ |
ಮೌಢ್ಯಂ ಚ ಮಮ ಬಾಲ್ಯಂ ಚ ಖ್ಯಾಪಿತಂ ಸ್ಯಾತ್ ಕಪೀಶ್ವರ || 4.12.34 ||

ದತ್ತಾಭಯವಧೋ ನಾಮ ಪಾತಕಂ ಮಹದದ್ಭುತಂ |
ಅಹಂ ಚ ಲಕ್ಷ್ಮಣಶ್ಚೈವ ಸೀತಾ ಚ ವರವರ್ಣಿನೀ || 4.12.35 ||

ತ್ವದಧೀನಾ ವಯಂ ಸರ್ವೇ ವನೇಽಸ್ಮಿನ್ ಶರಣಂ ಭವಾನ್ |
ತಸ್ಮಾದ್ ಯುದ್ಯಸ್ವ ಭೂಯಸ್ತ್ವಂ ಮಾ ಮಾಶಂಕೀಶ್ಚ ವಾನರ || 4.12.36 ||

ಏತನ್ಮಹೂರ್ತೇ ತು ಮಯಾ ಪಶ್ಯ ವಾಲಿನಮಾಹವೇ |
ನಿರಸ್ತಮಿಷುಣೈಕೇನ ಚೇಷ್ಟಮಾನಂ ಮಹೀತಲೇ || 4.12.37 ||

ಅಭಿಜ್ಞಾನಂ ಕುರುಷ್ವ ತ್ವಮಾತ್ಮನೋ ವಾನರೇಶ್ವರ |
ಯೇನ ತ್ವಾಮಭಿಜಾನೀಯಾಂ ದ್ವಂದ್ವಯುದ್ಧಮುಪಾಗತಂ || 4.12.38 ||

ಗಜಪುಷ್ಪೀಮಿಮಾಂ ಫುಲ್ಲಾಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾಂ |
ಕುರು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕಂಠೇಽಸ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 4.12.39 ||

ತತೋ ಗಿರಿತಟೇ ಜಾತಾಮುತ್ಪಾಟ್ಯ ಕುಸುಮಾಯುತಾಂ |
ಲಕ್ಷ್ಮಣೋ ಗಜಪುಷ್ಟೀಂ ತಾಂ ತಸ್ಯ ಕಂಠೇ ವ್ಯಸರ್ಜಯತ್ || 4.12.40 ||

ಸ ತಯಾ ಶುಶುಭೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲತಯಾ ಕಂಠಸಕ್ತಯಾ |
ಮಾಲಯೇವ ಬಲಾಕಾನಾಂ ಸಸಂಧ್ಯ ಇವ ತೋಯದಃ || 4.12.41 ||

ವಿಭ್ರಾಜಮಾನೋ ವಪುಷಾ ರಾಮವಾಕ್ಯಸಮಾಹಿತಃ |
ಜಗಾಮ ಸಹ ರಾಮೇಣ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ಪುನರಾಪ ಸಃ || 4.12.42 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಕಾಂಡೇ ದ್ವಾದಶಃ ಸರ್ಗಃ ||